

Bygningsarbejderne Fyn

SPÆND HJELMEN.
STÅ SAMMEN.

- det gør stadig en forskel

Værn om den danske model

Der skal kæmpes for at organisationsgraden stiger igen, sagde forsker, på generalforsamlingen

Den danske arbejdsmarkedsmodel er berømt flere steder i udlandet, og politikerne hylder den udadtil. Men alligevel laver de lovindgreb, der svækker den. For eksempel fratagelse af fuldt fradrag for kontin-

gent og bortskaffelsen af en fridag i form af store bededag.

- Men den største trussel mod den danske model er faldende organisationsgrad, sagde lektor Laust Høgedahl, Aalborg Universitet.

Han var inviteret til generalforsamlingen for at fortælle om sin rapport om udnyttelse af udenlandske

kolleger, arbejdskriminalitet og hans tanker om fagbevægelsen i fremtiden.

-Jeg kan fortælle jer, at Trump ikke er fan af den danske model – vist primært fordi, det er for dyrt at købe en pick-up truck i Danmark.

-Han ser helt bort fra, at de kollektive overenskomster giver lav ulighed i samfundet, et lavt konfliktniveau og høj grad af tillid. Samtidig har de kollektive aftaler et indbygget system med blandt andet Arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, forklarede Laust Høgedahl og tilføjede:

- I USA stiger uligheden i takt med, at organisationsgraden falder.

Den danske model bygger netop på, at politikerne respekterer den, at der er overenskomst og en høj organisationsgrad på begge sider. Migrantarbejderne arbejder typisk på pladser med lav organisationsgrad.

Et drastisk fald

- Tager man tiden fra 1995 til i dag, hvor medlems-

tallet i LO-familien er faldet med 477.000, kan vi se, hvem der er vindere og tabere, forklarede forskeren:

Den store taber er LO – nu FH – dels på grund af migrantarbejdere, der ikke organiserer sig, og dels fordi arbejdspladser er flyttet til udlandet.

Vinderne er desværre de gule fagforretninger – der ikke kan forhandle løn- og arbejdsvilkår - og de uorganiserede, danske lønmodtagere, der har beholdt medlemskab i A-kassen.

Hvorfor bliver man medlem

Laust Høgedahl viste tre grunde til at man bliver eller er medlem af en fagforening: nytte, normer og faglighed.

De vigtigste overskrifter for "nytte" er bedre løn- og arbejdsvilkår, A-kasse, kollektive interesser samt bistand ved tvister og ledighed.

Bygningsarbejderne Fyn

SPÆND HJELMEN.
STÅ SAMMEN.

- det gør stadig en forskel

"Normer" kan være fællesskab, anseelse, pres fra kolleger eller tradition i familien. Det kan få stor betydning, når "de gule" får børn.

Hvem er de gule?

Der er også lavet undersøgelser af, hvem "de gule" er:

De fleste er mænd på 35-40 år. De fleste stemmer borgerligt, og halvdelen af dem arbejder uden overenskomst eller tillidsrepræsentant.

Skyggesiden af den danske model er migrantarbejderne, som der er ca. 400.000 af i Danmark.

De arbejder hovedsageligt indenfor landbruget, byggeriet og servicefagene, for eksempel hotel- og restauranter.

Han viste en statistik, der viser, at migrantarbejderne er langt overrepræsenterede i dødsulykker på arbejdspladsen, men ikke arbejdsskader. Formentlig fordi de aldrig bliver meldt.

Bange for at snakke

Flere og flere af migrantarbejderne kommer fra 3. lande, og fælles for dem er, at de nødig snakker om deres forhold af angst for firing og hjemsendelse.

- Dem, vi har fået i tale, fortæller om forhold, der nærmer sig menneskehandel, løntyveri, at de bliver isoleret fra danske arbejdere og bliver presset til at arbejde mange timer og hurtigt, samtidig med, at de ikke får ordentlig instruktion om arbejde og sikkerhed, fortalte Laust Høgedahl.

Ofte er de i klemme, fordi de tilbydes en form for bolig af arbejdsgiveren.

Når Arbejdstilsynet kommer, er arbejdsgiveren ofte varslet på forhånd, og så er migrantarbejderne ikke på pladsen. I stedet arbejder de i weekenden, hvor AT aldrig kommer på besøg.

Hvis det skal lykkes at gøre noget ved problemerne, skal arbejdsgiversiden indse, at det også bliver et problem for dem, hvis vi ikke bevarer den danske model. Og ikke mindst medierne skal med.

- Det er jo skamløst, at det er store offentlige byggerier som sygehuse og Femernbælt-forbindelsen, der går forrest med dårlige arbejdsforhold. Det skal frem i lyset, for et ordentligt arbejdsmiljø er faktisk lovgivning i Danmark.

Det er noget af det, Laust Høgedahl vil fortælle politikerne på Christiansborg, når han 27. november er inviteret til åben høring om emnet.

Lektor, Ph. d.

Laust Høgedahl, Aalborg Universitet